

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE**

**PLAN DJELOVANJA ZA PROMICANJE I USPOSTAVLJANJE
RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA
U MINISTARSTVU OBRANE
2025.-2029.**

Sadržaj

1. Uvod
2. Analiza stanja položaja žena i muškaraca u Ministarstvu obrane i
Oružanim snagama Republike Hrvatske
3. Ciljevi
4. Način provedbe ciljeva
5. Metode nadziranja provedbe
6. Prava, obveze i način rada koordinatora/ice za ravnopravnost spolova
7. Završne odredbe

1. Uvod

Na temelju članka 11. stavka 1. i 2. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj 82/08 i 69/17), tijela državne uprave obvezna su donositi planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova iz svojeg djelokruga.

Ministarstvo obrane donosi Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od četiri godine, od 2025. do 2029. godine.

Člankom 5. Zakona o ravnopravnosti spolova definirana je ravnopravnost spolova i znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svojih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

2. Analiza stanja položaja žena i muškaraca u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske

U Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske zaposleno je 15 600 djelatnika¹, od toga je 12 673 muškaraca i 2 927 žena (ili 18,8 % žena). Od ukupnog broja zaposlenih, 13 808 su djelatne vojne osobe dok je 1 792 državnih službenika i namještenika.

U kategoriji djelatnih vojnih osoba, udio žena iznosi 14,6 % dok je muškaraca 85,4 %. Među časnicima, žena je 21,5 %, muškaraca 78,5 %; dočasnica je 11,7 % te dočasnika 88,3% dok je vojnkinja 12,8 %, a vojnika 87,2 %. Među djelatnim vojnim osobama, udio žena najveći je u kategoriji časnica. Udio viših časnica u toj kategoriji je 44 %, a nižih 55 %.

U kategoriji generala, od 28 generala, jedna je žena generalica i to u činu general-bojnika, a što u postotku iznosi 3,6 %.

Navedeni udjeli upućuju na nastavak uzlaznog trenda zastupljenosti žena u Hrvatskoj vojsci te se iz godine u godinu bilježi njihova sve veća zastupljenost. Tako je primjerice 2020. godine udio žena djelatnih vojnih osoba iznosio 12,8 %, časnica je bilo 18,6 %, dočasnica 10,9 %, a vojnkinja 11,1 %. U kategoriji generala, u odnosu na 2020. godinu, broj žena ostao je isti s jednom ženom generalicom, no navedena generalica je u 2024. godini promaknuta iz čina brigadnog generala u čin general-bojnika.

Pripadnice Hrvatske vojske više od dvadeset godina aktivno sudjeluju u misijama i operacijama potpore miru diljem svijeta, obnašajući različite dužnosti te je njihova zastupljenost u stalnom porastu. Udio žena koje su bile angažirane u međunarodnim misijama i operacijama potpore miru u posljednje četiri godine kretao se od 5 do 9 %. U operacijama potpore miru trenutačno se nalazi 9 % žena, dok ih je u 2023. godini bilo 8,2 %, a 2020. godine 5,8 %.

Pri promaknućima, pohvalama i nagradama, u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske, u skladu sa zakonskim i provedbenim propisima, uvjeti i zasluge djelatnika i djelatnica jednako se vrjednuju te s obzirom na to da uživaju jednaka prava, nikakvim postupcima ženama nije zapriječeno ostvarivanje prava u odnosu na muškarce. Postotak promaknutih žena posljednje četiri godine kretao se od 12 do 13 %, a što je u skladu s udjelom žena u Hrvatskoj vojsci.

¹ Stanje na dan 1. listopada 2024.

U kategoriji državnih službenika i namještenika, udio žena u posljednje četiri godine kretao se od 49 % do 50 % , a u 2024. godini ovaj udio iznosi 50,1 %.

Udio žena na zapovjednim i voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske iznosi 13,4 % dok je udio muškaraca 86,6 %. Na voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane je 40,2 % žena i 59,8 % muškaraca dok je na zapovjednim dužnostima u Oružanim snagama Republike Hrvatske 11,6 % žena i 88,4 % muškaraca.

Iz godine u godinu bilježi se povećanje udjela žena na zapovjednim i voditeljskim dužnostima te je tako primjerice u 2020. godini udio žena na tim dužnostima bio 11,6 %, a u 2019. godini 10,9 % .

Na dužnosti načelnika sektora u Ministarstvu obrane nalazi se pet žena i osam muškaraca. To je povećanje u odnosu na prethodne godine, kada je u 2020. godini na dužnosti načelnika sektora bila samo jedna žena i dvanaest muškaraca. Udio žena među voditeljima službi je 36,4 %, a što je manje u odnosu na 2020. godinu kada je taj udio bio 39,5 %.

Na dužnosti ravnatelja uprave trenutačno su dvije žene i dva muškarca, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu kada je jedna žena bila ovlaštena za obavljanje poslova ove dužnosti do provedbe javnog natječaja za imenovanje ravnatelja/ice uprave.

Prema stupnju obrazovanja, najviši stupanj obrazovanja – visoku stručnu spremu ima gotovo 2 500 djelatnika, od toga je 33 % žena i 67 % muškaraca. Akademski naziv doktora znanosti ima 60 djelatnika, od čega 30 % žena dok akademski naziv magistra znanosti ima 205 djelatnika, od čega je također gotovo 30 % žena. U kategoriji više stručne spreme, žena je gotovo 20 %, dok ih je u kategoriji srednje stručne spreme 17,1 %.

Pri upućivanju na različite razine izobrazbe, u okviru odabirnih vijeća, vodi se računa o adekvatnoj zastupljenosti broja žena koje se upućuju na izobrazbe, posebice u odnosu na njihovu sveukupnu zastupljenost u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Program slijedno-rastuće izobrazbe¹ časnika i dočasnika u Republici Hrvatskoj na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ u 2023. godini završilo je 686 polaznika, 14,4 % žena i 85,6 % muškarca. Usporedi li se ovaj podatak s podatkom iz 2020. godine, vidljivo je povećanje udjela žena koji je 2020. godine bio 12,2 %.

Različite oblike funkcionalne izobrazbe² u Republici Hrvatskoj u 2023. godini završilo je 879 polaznika iz Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske s udjelom žena od 10,3 %, a što je povećanje u odnosu na 2020. godinu kada je udio žena bio 6,3 %. Funkcionalne izobrazbe u inozemstvu u 2023. godini završilo je 74 polaznika s udjelom žena od 18,9 %, a što je znatno povećanje u odnosu na 2020. godinu kada je udio žena bio 6,2 %.

Na posebnim studijskim programima za potrebe Oružanih snaga Republike Hrvatske Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta obrane i sigurnosti „Dr. Franjo Tuđman“, na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, u akademskoj godini 2024./2025., školuje se 334 studenta – kadeta, od čega je 76 % muškaraca i 24 % žena. U akademskoj 2023./2024. godini udio žena kadetkinja bio je 22 %, a udio muškaraca 78 %. Udio žena u kadetskoj populaciji već godinama je na visokoj razini i kreće se od 20 do 25 %.

Tečajeve stranog jezika u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ u 2023. godini završila su ukupno 252 polaznika, od čega 83,7% muškaraca i 16,3% žena. Navedeni udio muškaraca i žena gotovo je jednak udjelu iz 2020. godine.

¹ Slijedno-rastuća vojna izobrazba osposobljava vojnu osobu za obnašanje dužnosti određene razine odgovornosti i provodi se kroz četiri razine dočasničke i četiri razine časničke izobrazbe.

² Funkcionalna izobrazba je oblik stjecanja znanja i vještina u svrhu kvalitetnijeg obnašanja dužnosti i nadopune vojnostručne specijalnosti, čijim se završetkom stječe dodatna osposobljenost za dužnosti u rodovima, službama i strukama.

Dragovoljno vojno osposobljavanje u tri uputna roka tijekom 2024. godine završilo je 355 ročnika, od toga je 89 % muškaraca i 11 % žena. U 2023. godini su 262 ročnika završila dragovoljno vojno osposobljavanje, od čega je bilo 81,7 % muškaraca i 18,3 % žena. Udio žena koje su završile dragovoljno vojno osposobljavanje posljednjih godina kretao se u prosjeku oko 19%.

Različite vrste dopusta za djecu u 2023. godini koristilo je oko 1 500 djelatnika, od čega roditeljni dopust 191 žena i tri muškarca ili 1,5 % muškaraca, roditeljski dopust 202 žene i 531 muškarac ili 72,4 % muškaraca, očinski dopust 536 muškaraca te dopust za njegu djeteta 67 žena i 29 muškaraca ili 30,2 % muškaraca.

Usporedbom sa zadnje dostupnim analizama NATO Odbora za rodnu perspektivu o položaju i zastupljenosti žena u NATO-u, obrambeni sustav Republike Hrvatske svrstava se u vrh zemalja članica NATO-a po razini zastupljenosti žena u oružanim snagama te reguliranim pravima u području rodne ravnopravnosti. Zastupljenost žena djelatnih vojnih osoba u Hrvatskoj vojsci iznosi gotovo 15% dok je prosječna zastupljenost žena djelatnih vojnih osoba u državama članicama NATO-a i partnerskih zemalja oko 13%.

Budući da se u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske posebna pozornost posvećuje uravnoteženoj zastupljenosti oba spola u svim segmentima, a pri sastavljanju i imenovanju članova radnih skupina, povjerenstava, odbora i drugih radnih tijela vodi se računa o ravnomjernoj zastupljenosti muškaraca i žena uzimajući u obzir udio žena u obrambenom sustavu.

Zaštita dostojanstva djelatnika kao i zaštita u slučaju eventualnog spolnog uznemiravanja ili spolne diskriminacije u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske omogućeni su i provode se podnošenjem pritužbe putem lanca zapovijedanja i rukovođenja, odnosno pokretanja stegovnih postupaka, zatim putem podnošenja pritužbi postrojbi vojne policije, povjerljivom savjetniku, Odboru za ravnopravnost spolova i Odboru za zaštitu dostojanstva vojne osobe.

Povjerljiva savjetnica, imenovana na temelju članka 74. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike („Narodne novine“, broj 56/22, 127/22, 58/23, 128/23, 29/24), posljednje četiri godine nije zaprimila ni jednu pritužbu zbog povrede dostojanstva odnosno spolnog uznemiravanja ili spolne diskriminacije dok je u 2019. godini zaprimila pet pritužbi no ni jedna se nije odnosila na spolno uznemiravanje ili diskriminaciju.

Odbor za ravnopravnost spolova i Odbor za zaštitu dostojanstva vojne osobe osnovani su odlukom ministra obrane, na temelju članka 12. stavka 6. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 73/13, 75/15, 50/16, 30/18, 125/19, 155/23, 158/23 i 14/24), te imaju po sedam članova imenovanih iz različitih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. Pri podnošenju pritužbi, vojne osobe jedino se ovim odborima mogu obratiti izravno ako smatraju da su neopravdano zakinati ili diskriminirani u službi na temelju spola, ako su doživjeli spolno uznemiravanje, ako im je povrijeđeno dostojanstvo i slično. U navedenim slučajevima, odbori provode postupak utvrđivanja činjeničnog stanja te predlažu mjere za uklanjanje uočenih nepravilnosti.

U nadležnosti Odbora za ravnopravnost spolova, uz navedeno je i predlaganje mjera za poboljšanje rodne ravnopravnosti, poticanje razvoja svijesti o ravnopravnosti spolova, praćenje i koordiniranje provedbe mjera koje su u nadležnosti Ministarstva obrane iz Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija, praćenje ostvarivanja jednakih mogućnosti profesionalnog razvoja oba spola u svim ustrojstvenim jedinicama te praćenje i koordiniranje provedbe Rodno osviještene politike u obrambenom sustavu. Tijekom posljednje četiri godine Odbor za ravnopravnost spolova nije zaprimio ni jednu pritužbu zbog spolnog uznemiravanja ili spolne diskriminacije dok je u 2020. godini zaprimio dvije pritužbe, no u njima nije utvrđena povreda načela ravnopravnosti spolova.

Odbor za zaštitu dostojanstva vojne osobe, osim provedbe postupka utvrđivanja činjeničnog stanja kod prijavljenih povreda dostojanstva, ugleda i časti vojnih osoba i predlaganja mjera za uklanjanje uočenih nepravilnosti, nadležan je i za praćenje omogućavanja jednakih uvjeta za napredovanje, profesionalni razvoj, nagrađivanje i pravnu zaštitu vojnih osoba te promicanje jednakosti bez obzira na rasnu pripadnost, političko uvjerenje, spol, bračni ili obiteljski status, spolnu orijentaciju, dob ili etničko podrijetlo i sl.

Podaci za kontakt, odnosno adrese oba odbora na koje se djelatnici mogu izravno javiti pisanim putem, navedeni su na web stranici Ministarstva obrane u rubrici „Ravnopravnost spolova i zaštita dostojanstva u sustavu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske“³. Navedena rubrika pokrenuta je 2013. godine radi podizanja svijesti djelatnica i djelatnika o rodnoj ravnopravnosti, informiranja o zakonskoj regulativi, kao i o pravima u slučaju povrede dostojanstva ili spolnog uznemiravanja te djelatnicima, ali i javnosti, pruža uvid u statističke pokazatelje vezane uz analizu položaja žena i muškaraca u obrambenom sustavu te se ti podaci redovito ažuriraju. Posebno ističemo kako je 2016. godine na inicijativu Odbora za ravnopravnost spolova ostvarena suradnja s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje, slijedom čijeg su stručnog mišljenja i preporuka definirani oblici ženskog roda za činove u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Ministar obrane je donio Odluku o označavanju nositeljica činova u Oružanim snagama Republike Hrvatske čiji je sastavni dio popis nositeljica činova u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

U 2013. godini Ministarstvo obrane usvojilo je dokument „Rodno osviještena politika u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske“, koji je usmjeren na jačanje uloge žena u obrambenom sustavu te eliminiranje bilo kojeg oblika diskriminacije na temelju spola. Za provedbu navedene politike, ali i mjera iz Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2011. do 2014. godine, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske donio je dvije zapovijedi kojima je uređen proces provedbe ovih dvaju dokumenata i kojima su određeni nositelji u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

U 2021. godini provedeno je znanstveno istraživanje „Odrednice položaja žena u obrambenom sustavu Republike Hrvatske“, koje je visoka časnica Oružanih snaga Republike Hrvatske provela za potrebe izrade doktorske disertacije na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a u okviru kojeg je Ministarstvo obrane pružilo potporu istraživanju na uzorku od 450 žena i 455 muškaraca djelatnih vojnih osoba. Istraživanjem je utvrđeno postojanje i aktivnu primjenu rodne politike, akcijskog plana i neovisnog odbora za područje ravnopravnosti spolova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske, očekivanu ukupnu zastupljenost žena i zastupljenost na voditeljskim dužnostima, potvrđena je važnost uvažavanja razlika u specifičnim iskustvima i potrebama žena i muškaraca u Oružanim snagama Republike Hrvatske, ali je i potvrđena potreba kontinuiranog unaprjeđenja politike ravnopravnosti spolova (ciljeva i mjera) zbog nalaza da je politika usmjerena na prilagođavanje, a ne na transformaciju postojećih rodnih odnosa.

Teme vezane uz ljudska prava, ravnopravnost spolova, rodnu perspektivu u vojnim operacijama, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodne rezolucije, seksualno nasilje u područjima sukoba, zaštita civila, specifične potrebe žena, muškaraca i djece u sukobima, međunarodno humanitarno pravo i ratno pravo te slične teme uključene su u sve razine vojne izobrazbe i obuke, a posebice preduputne obuke za sudjelovanje u međunarodnim misijama i operacijama potpore miru (NATO, UN, EU).

Za sudjelovanje u NATO operacijama pripadnici hrvatskoga kontingenta obvezni su završiti i NATO tečaj na daljinu o integraciji rodne perspektive u vojnim operacijama, a ključnom osoblju kontingenta omogućeno je završiti i druge NATO tečajeve iz područja rodne perspektive u vojnim operacijama.

³ www.morh.hr/kategorija/ravnopravnost-spolova.html

Kako bi se povećao broj obučениh hrvatskih stručnjaka iz područja rodne perspektive u vojnim operacijama, Oružane snage Republike Hrvatske su 2013. godine započele suradnju s Nordijskim centrom za rodnu perspektivu u vojnim operacijama⁴ iz Kraljevine Švedske, a od 2014. godine se, u suradnji s navedenim centrom i RACVIAC Centrom za sigurnosnu suradnju iz Rakitja, zajedničkim snagama jednom godišnje organizira međunarodni Tečaj za instruktore rodne perspektive u vojnim operacijama. Tijekom deset godina održavanja ovoga tečaja, samo za Oružane snage Republike Hrvatske obučeno je odnosno certificirano 71 NATO instruktor, 42 žene i 29 muškaraca. Uz navedene certificirane instruktore, osam je pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske (četiri žene i četiri muškarca) osposobljeno za rodne savjetnike kroz programe Gender Field Advisor Course (GFA) i Gender Advisor Course (GENAD) u Nordijskom centru za rodne perspektive u vojnim operacijama u Kraljevini Švedskoj. U ovom kontekstu posebno ističemo da je prva generalica Oružanih snaga Republike Hrvatske, obnašala dužnost savjetnice za rodnu perspektivu zapovjednika NATO operacije u Afganistanu (2014).

Ministarstvo obrane i Oružane snage Republike Hrvatske aktivno sudjeluju u radu NATO Odbora za rodne perspektive u kojem imaju svojeg stalnog predstavnika/delegata koji redovito sudjeluje na godišnjoj konferenciji ovoga odbora.

Zaključak

Ravnopravnost spolova kao načelo personalne politike u obrambenom sustavu primjenjuje se od osnutka Oružanih snaga Republike Hrvatske uključivanjem žena u Hrvatsku vojsku za vrijeme Domovinskoga rata. Jedno od važnijih postignuća obrambenog sustava upravo je sve snažnija integracija žena u personalni sustav i funkcioniranje Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Ministarstvo obrane provodi ustavne i zakonske odredbe koje uređuju zapošljavanje djelatnika pod jednakim uvjetima bez obzira na spol, rasu, vjeru i društveni status.

Sva radna mjesta jednako su dostupna muškarcima i ženama te ne postoje ograničenja na temelju spola. Kampanje za privlačenje osoblja u Oružane snage Republike Hrvatske jednako su usmjerene na oba spola, a procesi selekcije i odabira za žene u osnovi su isti kao i za muškarce. Nije zapriječeno priključivanje žena određenim dijelovima obrambenog sustava.

Žene već dugi niz godina u obrambenom sustavu obnašaju najviše funkcije počevši od ministrice obrane, preko zamjenice ministra, pomoćnica ministra, načelnica sektora, voditeljica službi, odjela, zapovjednica brodova, postrojbi, pilotkinja, prvih dočasnica, vojnih izaslanica i slično.

Donošenjem ovoga Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, sve ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske nastavit će svoja zalaganja u cilju jačanja načela ravnopravnosti spolova uvažavajući važnost i ulogu žena u obrambenom sustavu.

Posebne privremene mjere s ciljem promjena koje vode većoj ravnopravnosti spolova nije potrebno uvoditi te će se ciljevi ovoga Plana djelovanja ostvariti planiranim mjerama i aktivnostima koje se navode u sljedećem poglavlju.

3. Ciljevi

Ciljevi Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske za razdoblje od 2025. do 2029. godine usklađeni su s ciljevima i mjerama iz Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine i Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća

⁴ Nordic Centre for Gender in Military Operations – NCGM je u okviru NATO-a nositelj razvoja i provedbe aktivnosti obuke i izobrazbe u području rodne perspektive u vojnim operacijama.

sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija, za razdoblje od 2019. do 2023. godine (NAP II RVS UN 1325)⁵.

REDNI BROJ	CILJ
1.	Povećati razinu osviještenosti o ravnopravnosti spolova
2.	Jačanje rodne perspektive i načela ravnopravnosti spolova kroz dokumente i međunarodne aktivnosti
3.	Jačanje ravnopravnosti spolova i implementacija rodne perspektive kroz programe obuke i izobrazbe
4.	Poticanje jednakih mogućnosti u obrambenom sustavu
5.	Povećanje zastupljenosti žena u aktivnostima i procesima donošenja odluka na području sigurnosti, obrane i izgradnje mira
6.	Promicanje zaštite prava žena i djevojčica – žrtava nasilja u područjima sukoba
7.	Praćenje provedbe mjera Ministarstva obrane iz NAP-a II RVS UN 1325

4. Način provedbe ciljeva

CILJ 1: Povećati razinu osviještenosti o ravnopravnosti spolova

Mjere:

- Poticati pohađanje izobrazbi u civilnim institucijama i uvođenje tema u vojne izobrazbe iz područja ravnopravnosti spolova
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj polaznika izobrazbi
 - Rok: trajno
- Nastaviti poticati djelatnike na pohađanje programa izobrazbe iz područja ravnopravnosti spolova pri Državnoj školi za javnu upravu prema Planu i programu Državne škole za javnu upravu
 - Nositelj: Uprava za ljudske potencijale
 - Indikator: broj polaznika programa
 - Rok: trajno

⁵ Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti postavlja dva primarna cilja: 1) ravnopravno sudjelovanje žena na svim razinama odlučivanja u nacionalnim, regionalnim i međunarodnim tijelima i mehanizmima za sprječavanje, vođenje i rješavanje sukoba kao i u mirovnim procesima i 2) sprječavanje nasilja nad ženama i djevojčicama tijekom i nakon sukoba te njihova sveobuhvatna zaštita ne samo od nasilja već i u smislu ostvarenja njihovih ljudskih prava u okviru ustava, izbornog sustava, unutarnjih poslova i pravosuđa.

3. Sustavno unositi, osvježavati i pratiti statističke pokazatelje vezane uz opis i analizu položaja žena i muškaraca u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske te ih dostavljati čelnicima organizacijskih/ustrojstvenih jedinica i drugim institucijama prema zahtjevu
 - Nositelji: nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružane snage Republike Hrvatske, Odbor za ravnopravnost spolova
 - Indikator: broj izrađenih i dostavljenih analiza/izvješća
 - Rok: trajno
4. Poticati razvoj svijesti o ravnopravnosti spolova i višestrukoj diskriminaciji kroz djelovanje Odbora za ravnopravnost spolova
 - Nositelj: Odbor za ravnopravnost spolova
 - Indikator: broj obrađenih predmeta i/ili broj predloženih mjera
 - Rok: trajno
5. Podizati razinu svijesti djelatnika o nultoj toleranciji prema svim oblicima rodno uvjetovanog nasilja
 - Nositelj: Odbor za ravnopravnost spolova
 - Indikator: broj obrađenih predmeta
 - Rok: trajno
6. Poticati ravnopravno roditeljstvo i očeve na korištenje očinskog i roditeljskog dopusta
 - Nositelji: ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružane snage Republike Hrvatske
 - Indikator: broj očeva koji koriste očinski i roditeljski dopust
 - Rok: trajno

CILJ 2: Jačanje rodne perspektive i načela ravnopravnosti spolova kroz dokumente i međunarodne aktivnosti

Mjere:

1. Redovito ažurirati relevantne dokumente u skladu s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova i rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o ženama, miru i sigurnosti
 - Nositelji: ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: dokumenti usklađeni s odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova i rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o ženama, miru i sigurnosti
 - Rok: trajno
2. Uključiti rodnu perspektivu i načela ravnopravnosti spolova u međunarodne aktivnosti Republike Hrvatske
 - Nositelji: ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružane snage Republike Hrvatske
 - Indikator: podaci o relevantnim međunarodnim aktivnostima
 - Rok: trajno

CILJ 3: Jačanje ravnopravnosti spolova i implementacija rodne perspektive kroz programe obuke i izobrazbe

Mjere:

1. Osigurati razmjerno sudjelovanje žena i muškaraca u svim oblicima obuke i izobrazbe vezanim uz provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o ženama, miru i sigurnosti
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj žena i muškaraca koji su sudjelovali u programima obuke i izobrazbe
 - Rok: trajno
2. Na svim razinama vojne izobrazbe i obuke, kao i u okviru preduputnih obuka za upućivanje u međunarodne misije i operacije, provoditi edukaciju iz područja ravnopravnosti spolova, rodne perspektive u operacijama, ljudskih prava, zaštiti civila u oružanom sukobu, sprječavanja rodno uvjetovanog nasilja odnosno seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, sprječavanja trgovanja ljudima, specifičnim potrebama žena, muškaraca i djece, uključivši i teme Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija i povezanih politika i direktiva NATO/EU/UN. (npr. NATO Bi-SC Direktiva 40-1)
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih izobrazbi i obuka s navedenim sadržajima
 - Rok: trajno
3. Provoditi edukaciju ključnog osoblja – donositelja/ica odluka u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske o Zakonu o ravnopravnosti spolova i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a o ženama, miru i sigurnosti
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih edukacija
 - Rok: trajno
4. Nastaviti s osposobljavanjem savjetnika, koordinatora i instruktora za rodnu perspektivu u misijama i operacijama kroz nacionalne i međunarodne funkcionalne izobrazbe te voditi evidenciju o njima u sustavu personalnog upravljanja
 - Nositelj: Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih aktivnosti i broj certificiranih stručnjaka/inja za rodnu perspektivu
 - Rok: kontinuirano
5. U potpori provedbe obuke i definiranja standarda osposobljavanja pripadnika Oružanih snaga za integraciju rodne perspektive u misijama i operacijama, kao referentnu točku odrediti Središte za međunarodne vojne operacije „Josip Briški“, Hrvatska kopnena vojska – Zapovjedništvo za obuku i doktrinu
 - Nositelj: Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikatori: broj provedenih aktivnosti
 - Rok: četvrti kvartal 2026.

6. Provoditi posebne projekte za osposobljavanje instruktora/ica iz drugih zemalja za implementaciju rodne perspektive u misijama i operacijama, odnosno provedbu rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o ženama, miru i sigurnosti
 - Nositelji: Uprava za obrambenu politiku, Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih aktivnosti
 - Rok: trajno
7. Provoditi programe obuke za polaznice iz drugih zemalja u potpori povećanja broja žena u mirovnim misijama i operacijama Ujedinjenih naroda
 - Nositelji: Uprava za obrambenu politiku, Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i Središte za međunarodne vojne operacije „Josip Briški“, Hrvatska kopnena vojska – Zapovjedništvo za obuku i doktrinu
 - Indikator: broj polaznica iz drugih zemalja koje su sudjelovale u obuci
 - Rok: trajno
8. U scenarije za vježbe (simulacijske i terenske) koje se provode na resornoj ili međuresornoj razini ugraditi pitanja/događaje povezane s rodnom perspektivom
 - Nositelj: Operativna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih vježbi i aktivnosti povezanih s rodnom perspektivom
 - Rok: trajno
9. Ugraditi edukaciju o rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju u plan i program izobrazbe za ovlaštenu službenu osobu vojne policije
 - Nositelji: Pukovnija Vojne policije/Samostalni sektor za vojnopolicijske poslove
 - Indikator: broj educiranih ovlaštenih službenih osoba
 - Rok: prvi kvartal 2027.

CILJ 4: Poticanje jednakih mogućnosti u obrambenom sustavu

Mjere:

1. Poticati zapošljavanje žena u obrambenom sustavu i povećavati broj žena na višim i čelnim položajima, u skladu sa spolnom strukturom organizacije obrambenog sustava
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: ukupan broj žena u organizaciji obrambenog sustava i broj žena na višim i čelnim položajima
 - Rok: trajno
2. Razmjerno omogućiti ženama profesionalni razvoj u obrambenom sustavu s posebnim naglaskom na procese upućivanja na izobrazbe, promicanje, nagrađivanje i pohvaljivanje
 - Nositelji: Uprava za ljudske potencijale i Personalna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikatori: postotak žena upućenih na izobrazbe, promaknutih, nagrađenih i pohvaljenih u odnosu na ukupnu zastupljenost u sustavu
 - Rok: trajno
3. Pri sastavljanju i imenovanju predstavnika u radna tijela voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti žena i muškaraca
 - Nositelji: ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružane snage Republike Hrvatske
 - Indikatori: sastav radnih tijela

- Rok: trajno

CILJ 5: Povećanje zastupljenosti žena u aktivnostima i u procesima donošenja odluka na području sigurnosti, obrane i izgradnje mira

Mjere:

1. Poticati candidature i prijavljivanje žena na dužnosti vojnih izaslanika i njihovih zamjenika te na dužnosti iz resora obrane u okviru stalnih predstavništva i misija Republike Hrvatske pri međunarodnim organizacijama i inicijativama u čiju nadležnost pripadaju poslovi međunarodne sigurnosti
 - Nositelji: Uprava za obrambenu politiku, Uprava za ljudske potencijale i Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj žena – vojnih izaslanica i zamjenica te drugih dužnosti iz resora obrane
 - Rok: trajno
2. Poticati candidature i prijavljivanje žena na više/vodeće položaje u međunarodnim organizacijama u čiju nadležnost pripadaju poslovi međunarodne sigurnosti
 - Nositelji: Uprava za obrambenu politiku, Uprava za ljudske potencijale i Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj kandidiranih/prijavljenih žena za više/vodeće položaje u međunarodnim organizacijama
 - Rok: trajno
3. Poticati sudjelovanje žena u međunarodnim misijama i operacijama (vojna i civilna komponenta)
 - Nositelji: ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Oružane snage Republike Hrvatske
 - Indikator: broj žena koje su sudjelovale u međunarodnim misijama i operacijama
 - Rok: trajno
4. Povećati prisutnost žena na svim razinama odlučivanja u nacionalnim, regionalnim i međunarodnim institucijama i mehanizmima za sprječavanje i rješavanje sukoba
 - Nositelji: Uprava za obrambenu politiku, Uprava za ljudske potencijale i Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske
 - Indikator: broj žena koje su sudjelovale u donošenju odluka
 - Rok: trajno

CILJ. 6: Promicanje zaštite prava žena i djevojčica – žrtava nasilja u područjima sukoba

Mjere:

1. Provoditi smjernice i pravila ponašanja o sprječavanju svih oblika rodno uvjetovanog i seksualnog nasilja i iskorištavanja u područjima sukoba te podizati svijest o nultoj toleranciji prema rodno uvjetovanom i seksualnom nasilju, u skladu sa Sporazumom između glavnog tajnika Ujedinjenih naroda i Vlade Republike Hrvatske o obvezi sprječavanja seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja sudionika u mirovnim operacijama
 - Nositelji: Oružane snage Republike Hrvatske
 - Indikator: broj provedenih obuka u cilju edukacija pripadnika/ca mirovnih operacija
 - Rok: trajno

2. Pratiti kažnjavanje počinitelja rodno uvjetovanog odnosno seksualnog nasilja i iskorištavanja, uključujući osobe koje sudjeluju u mirovnim operacijama
 - Nositelji: Pukovnija Vojne policije/Samostalni sektor za vojnopolicijske poslove i Vojnostegovni sud
 - Indikator: broj prijavljenih slučajeva rodno uvjetovanog nasilja i broj provedenih postupaka i izrečenih sankcija
 - Rok: trajno

CILJ 7: Praćenje provedbe mjera Ministarstva obrane iz Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija (NAP II RVS UN 1325)

Mjere:

1. Pratiti provedbu mjera ciljeva NAP-a II RVSUN 1325 kojih je Ministarstvo obrane nositelj te predložiti eventualna poboljšanja radi uspješnije implementacije
 - Nositelj: Odbor za ravnopravnost spolova
 - Indikator: broj evidentiranih/otklonjenih poteškoća u provedbi mjera
 - Rok: trajno

5. Metode nadziranja provedbe

Inspektorat obrane, kao ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane, u svojem sastavu ima inspektore za inspekciju ljudskih potencijala u čijem je opisu poslova, među ostalim, i nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita ljudskih prava i ravnopravnost spolova te predlaganje mjera za otklanjanje uočenih nedostataka.

Odlukom ministra obrane izmijenjen je sastav Odbora za ravnopravnost spolova te su proširene njegove nadležnosti, koje među ostalim obuhvaćaju: praćenje ostvarivanja jednakih mogućnosti profesionalnog razvoja oba spola u svim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, praćenje razvoja svijesti o ravnopravnosti spolova, praćenje i koordiniranje provedbe mjera i aktivnosti iz Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti, praćenje i koordiniranje Rodno osviještene politike u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republikete predlaganje mjera za poboljšanje rodne ravnopravnosti.

Za unutarnji nadzor nad provedbom Plana djelovanja zadužen/a je i koordinator/ica za ravnopravnost spolova.

Jedanput godišnje koordinator/ica za ravnopravnost spolova, uz potporu Odbora za ravnopravnost spolova, sastavit će izvješće o provedbi Plana djelovanja na temelju dostavljenih podataka i izvješća nositelja mjera i aktivnosti iz poglavlja 4.

Uz navedene mehanizme nadzora provedbe Plana djelovanja, izvješća o provedbi mjera i aktivnosti iz Nacionalnog akcijskog plana provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija podnose se jednom godišnje u skladu sa zahtjevom Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova te jedanput godišnje NATO Odboru za rodne perspektive.

6. Prava, obveze i način rada koordinadora/ice za ravnopravnost spolova

U skladu s člankom 27. Zakona o ravnopravnosti spolova, čelnik tijela državne uprave imenuje dužnosnika/cu ili rukovodećeg/u službenika/cu koji/a obavlja i poslove koordinadora/ice za ravnopravnost spolova.

Stavkom 4. istoga članka Zakona propisano je kako se prava i obveze te način rada koordinatora/ice utvrđuju planom djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Prava, obveze i način rada koordinatora/ice u Ministarstvu obrane su:

- Izrađuje nacrt plana djelovanja u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane.
- Nadzire i prati provedbu Plana djelovanja.
- Prati usklađenost provedbenih akata Ministarstva obrane sa Zakonom o ravnopravnosti spolova i ciljevima Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova.
- Upozorava na svaki oblik kršenja Zakona o ravnopravnosti spolova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske i predlaže čelniku/ici tijela izmjene ili dopune postojećih propisa i provedbenih akata.
- Suraduje s Odborom za ravnopravnost spolova i sudjeluje na sjednicama Odbora za ravnopravnost spolova.
- Kontinuirano se usavršava te potiče edukaciju ostalih djelatnika i njihovo sudjelovanje u svim oblicima izobrazbe u području ravnopravnosti spolova.
- Podiže razinu osviještenosti o potrebi uvođenja perspektive ravnopravnosti spolova na svim razinama.
- Suraduje s Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova i ostalim koordinatorima/cama u tijelima državne uprave.

7. Završne odredbe

7.1. Ovaj Plan djelovanja prethodno je odobren od strane Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske i donosi se za razdoblje od 2025. do 2029. godine.

7.2. Ovaj Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova stupa na snagu danom donošenja te će se objaviti na mrežnoj stranici Ministarstva obrane.

**POTPREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
I MINISTAR OBRANE**

KLASA: 004-01/25-01/1
URBROJ: 512-01-25-15

Zagreb, 05.02.2025.